

Sanatan de Jongh Swemer

Onderweg...

Avonturen en inzichten van een zelfzoeker

In dank aan al mijn leraren!

Sanatan de Jongh Swemer, *Onderweg... Avonturen en inzichten van een zelfzoeker*
Copyright © 2015 Sanatan de Jongh Swemer
Voor deze uitgave ©2015 Sanatan de Jongh Swemer en
Boekencoöperatie Nederland u.a.

Uitgeverij Artsience* onder het label Onderstroomboven Collectief**

Omslag en opmaak: Studio Boekcoop

Foto omslag en foto auteur: Elsja M. Lewin

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden
gereproduceerd zonder schriftelijke toestemming van de uitgever.

boekcoop@gmail.com

www.boekcoop.nl

www.boekenroute.nl (webwinkel)

*Uitgeverij Artsience is een imprint van Boekencoöperatie Nederland U.A.

**Onderstroomboven Collectief is de handelsnaam van Boekencoöperatie Nederland U.A.

NUR 508 (Reisverhalen), 341 (Esoterische en spirituele romans)

ISBN 978.94.92079.08.4 (papieren uitgave)

ISBN 978.94.92079.09.1 (eboek)

Inhoud

1- Nachtbus naar Hippieland	9
2- Ik ontmoet Bhagwan Shree Rajneesh	19
3- Het Vikingmeisje in Afrika	32
4- Van de woestijn naar de fjorden	44
5- Een drugsdode in Shantipur	55
6- Bhagwan verlaat Poona	63
7- Een expat-swami in Nairobi	69
8- Met de bus door Amerika	80
9- Home on the Ranch	85
10- Hampi, land van de apenkoning	93
11- In de Amsterdamse commune	101
12- Drama in het Paradijs	112
13- Amerika versus Rajneeshpuram	116
14- Van de commune naar Shantipur	124
15- Dansende dolfijnen	129
16- Als een vogel in de lucht	132
17- Astroloog onder een boom	142
18- Naar de Himalayas	148
19- Heilige mannen in as	157
20- Een indringende droom en ervaring	163
21- De dood van Bhagwan	169
22- In de ashram van Sathya Sai Baba	177
23- In de ban van Ramana Maharshi	184
24- Een utopische stad in wording	193
25- Bij de zingende swami	199
26- Ontmoetingen met de Dalai Lama	207
27- Naar de bakermat van Bhagwan	213
28- Een voorspelling en een satori	217
29- Met Andrew in Bodh Gaya en Nepal	228
30- Knuffelguru en Palmbladastroloog	238
31- De Leeuw van Lucknow	248
32- Ontmoetingen met Shantimayi	260
33- Inzicht en Liefde	268
34- Het mysterie van de grot	272
35- Bij Thich Nath Hanh in Frankrijk	276
36- Een magische reis door Vietnam	285
37- De trek naar de Oceaan	293
38- Aldus sprak de oude Indiaan	296

Sanatan de Jongh Swemer

Al op jonge leeftijd besloot Sanatan de Jongh Swemer een avontuurlijk leven te leiden. Mogelijk omdat hij werd geboren op een tropisch eiland in het toenmalige Nederlands-Indië.

Als stuurman op de grote vaart bevoer hij de wereldzeeën. Weer aan de wal was hij in Hilversum werkzaam bij de omroep, tot de reislust hem te machtig werd en hij vele jaren voor de V.N. in ontwikkelingsprojecten in de derde wereld werkte en tussendoor lange reizen maakte.

Na zijn ontmoeting met Bhagwan Shree Rajneesh, later bekend als Osho, begon ook zijn innerlijke reis. Na diens dood ontmoette hij tijdens avontuurlijke tochten, de meesten door India, vele leermeesters. Zijn ervaringen zijn verwerkt in dit boek "Onderweg..".

Momenteel woont Sanatan de Jongh Swemer met zijn levenspartner in Amsterdam, waar zij samen een Reikicentrum leiden en les geven.

Proloog

Het begon bij de Hippies die, na het puinruimen van de Tweede Wereldoorlog en de wederopbouw, op zoek gingen naar een nieuw soort samenleving van liefde, zonder oorlogen en belemmerende oude regels en instituten. 'Peace and Love' en 'Flowerpower' waren hun credo's. De avontuurlijken onder hen trokken met de Magic Bus naar India waar zij geestverruimende middelen vonden, maar ook leermeesters ontmoetten die hen de weg naar hun idealen wilden wijzen met meditatie, yoga en wijsheid.

Het gevolg was dat aan de randen van de westerse maatschappij veranderingen plaats vonden die nog steeds doorwerken. Yoga en meditatie zijn nu algemeen geaccepteerd evenals alternatieve geneeswijzen. Woorden als 'goeroe' en 'avatar' zijn normaal geworden. Men is zich bewuster geworden van de natuur, de toestand van de planeet en zichzelf.

Deze zachte revolutie begon met fenomenen als idealistische woongemeenschappen en communes en de opkomst van goeroes en leermeesters, voornamelijk uit India.

Een van de meest bekende van hen, in de jaren zeventig en tachtig, was Bhagwan Shree Rajneesh, later bekend als Osho. Met zijn zeer controversiële uitspraken haalde hij vaak de media. Omdat hij voor vrije seks was, werd hij wel seksgoeroe genoemd en hij kreeg veel bekendheid omdat hij een vloot van Rolls Royce auto's tot zijn beschikking had, waarvan men abusievelijk meende dat die zijn persoonlijk eigendom waren.

Hij had honderdduizenden volgelingen, in Europa, Noord- en Zuid Amerika en Australië. Een verrassend hoog percentage had een universitaire of hogere beroepsopleiding. Ze kleedden zich in het rood, waardoor ze overal herkenbaar waren en trokken veel aandacht.

Behalve Bhagwan kregen veel meer Indiase leermeesters bekendheid in het westen. Zij leidden westerlingen op die ook weer de inzichten,

wijsheden en methodieken van hun leraren verspreidden.

Ik maakte het allemaal mee.

Tijdens een wereldreis trof ik in India de hippies van Goa en ontmoette in Poona de leermeester Bhagwan Shree Rajneesh (nu bekend als Osho). Zijn visie inspireerde mij: een samenleving gebaseerd op meditatie en bewustzijn.

Ik leefde als sannyasin in zijn communes in Amsterdam en Rajneeshpuram (V.S.) en was oprichter en hoofdredacteur van de Rajneesh Times.

In Rajneeshpuram was ik getuige hoe mijn inspirator werd gearresteerd en gedeporteerd door de Amerikaanse regering en was er bij toen Bhagwan enige jaren later in Poona overleed.

Dat was het begin van mijn zwerftocht door India, Noorwegen, Afrika en Indo China. Vele ashrams bezocht ik, waaronder die van Ramana Maharshi, en ontmoette inspirerende leraren zoals Poonjaji en Shantimayi, de Dalai Lama en Thich Nhat Hanh. Ook was ik op de Kumbha Mela, de grote vierjaarlijkse samenkomst van miljoenen heilige mannen in India.

De lezer kan volgen hoe, door de jaren heen en langs veel avonturen, de inzichten zich verdiepten om de zin van het leven te doorgronden.

Mijn persoonlijke leven is al even turbulent. Ik heb ontwikkelingswerk gedaan voor een internationale organisatie in Kenya, ben door Afrika getrokken waar ik een Noorse schone heb ontmoet. Samen reisden we naar haar land, waar ik als los arbeider aan de Oslo Fjord mijn geld heb verdiend. In de Amsterdamse commune ontmoette ik nieuwe relaties. De lezer kan volgen hoe, door de jaren heen, mijn inzichten zich verdiepen. Bijvoorbeeld wat de zin van mijn leven is.

Nachtbus naar hippieland

De slaapbus hotst en slingert door de koele Indiase nacht. We doorkruisen de Westerse Ghats, de bergketen die, vanaf Mumbai, als een ruggengraat langs de westkust van noord naar zuid loopt. Van de Deccan hoogvlakte zijn we op weg naar de zee. Naar Goa.

Die plaats heeft een grote invloed op mij gehad. Toen ik daar in de jaren zeventig voor het eerst was, kwam ik op een spoor dat mijn leven totaal overhoop haalde. Het leidde tot ontmoetingen en ervaringen die mij raakten tot op het bot en die van mij zelfs een maatschappelijke paria maakten. Ook tijdens latere bezoeken aan Goa overkwamen mij vreemde en onverklaarbare gebeurtenissen.

En nu ben ik weer op weg naar die plek. Met vriendin Elsja. Hoe zal dat deze keer zijn?

Elsja en ik rollen tegen elkaar in een klein bovenbed. De ene keer worden we tegen het raampje gedrukt en even later botsen we tegen de stang die moet voorkomen dat we uit bed vallen.

We kozen voor een airconditioned bus. Niet omdat de buitentemperatuur dat nodig maakte, maar omdat je dan zeker bent dat de ramen sluiten en niet tochten.

Ik ken mensen die, alleen reizend, boekten voor een slaapbus en bij het instappen tot hun schrik merkten dat ze zo'n nauw bed moesten delen met een forse zwetende Sikh met tulband, baard en buik. Geen pretje. Vrienden van ons voorkomen dat door twee slaappleatsen te boeken en hun rugzak of reistas naast zich te nemen.

Niettemin is deze slaapbus een grote vooruitgang sinds ik in de jaren zeventig voor het eerst dezelfde rit maakte. In een oude houten bus met rechte harde stoelen en permanent tochtende ramen. De weg was toen nog slechter en ik was blij dat we om de paar uur stopten bij een klein theestalletje in het holst van de nacht, langs een eenzame weg en ik een warme chai kon drinken, Indiase thee met melk en suiker. Mannelijke passagiers zochten dan meteen een boom op of stonden wijdbeens in het vrije veld. Vrouwen

moesten de nacht in lopen, op zoek naar een bosje om achter te hurken. Soms waren er geen bosjes. Indiase vrouwen zijn dan heel handig om zich te kunnen afschermen met een slip van hun sari. Die theepauzes zijn nog steeds zo. Elsja is dan ook heel geroutineerd geworden in het ophouden van een sarong, die ze altijd bij zich heeft. Vooral wanneer plassende mannen in het donker afdwalen richting vrouwen. In het bijzonder als er een, mogelijk onhandige, westerse vrouw bij is.

Zo reizen is afzien, maar ook avontuurlijk.

Ik hou van reizen en van avontuur. Misschien wel omdat mijn wieg aan de evenaar stond. De prille jaren van mijn jeugd bracht ik door in het voormalige Nederlands-Indie, totdat ons gezin met de boot naar Nederland repatrieerde. Met die achtergrond kon ik niet meer goed aarden in het kleine koude kikkerlandje. Iets in me bleef trekken naar de horizon, naar gebieden die weidser zijn, minder geregeld en minder vol. Zo ben ik een reiziger geworden en ontdekte dat reizen niet slechts een kwestie is om van A naar B te komen. Het avontuur zit in de reis zelf, het ongewisse, het onzekere. Niet weten waar je de komende nacht terecht zult komen. In wat voor bed je zult slapen. Het avontuur zit in onverwachte wendingen. Tegenslagen en verrassingen die later juist de verhalen worden van avontuur.

Ik heb veel gereisd. En wie veel reist kan veel vertellen.

Wie ben ik? Ik werd geboren zonder naam. De namen die mijn ouders me gaven staan in mijn paspoort: Sanatan. Maar de laatste tientallen jaren kent men mij als Sanatan. Hoe dat is gekomen vertel ik later. Maar wat voor naam ik ook draag, ik ben dezelfde persoon. Het uitvinden van wie of wat dat is, is een deel van mijn verhaal.

Maar op dit moment ben ik gewoon blij dat ik gezellig naast Elsja met de krullen in de slaapbus lig.

Over de nauwe slingerende bergweg rijden voornamelijk hoog opgeladen vrachtauto's, waarvan de meeste voorzien zijn van een uitbundige feestverlichting van gekleurde lampjes. We passeren veel andere nachtbussen. Alleen in de nacht is er kans dat je enigszins op tijd kunt zijn. Alle wagens hebben verblindend groot licht aan en in haarspeldbochten ontstaan soms opstop-

pingen met ronkende motoren, die dikke dieseldampen de nacht in blazen. Een late afnemende maan laat ons beboste berghellingen zien met op de flanken een bewegend snoer van voort kruipende autolichten, van de weg die voor ons ligt.

We zijn van Poona op weg naar Goa.

Bij het eerste daglicht rijden we over de grens van de kleine Indiase kuststaat, die lange tijd een Portugese kolonie was en pas in 1961 werd overgedragen aan India. Een vrijwel bloedeloze machtswisseling.

De invloed van de katholieke Portugezen is nog duidelijk zichtbaar. Elsja en ik kijken met onuitgeslagen ogen naar de dorpjes die we passeren, kleine stenen huisjes met veranda in de schaduw van kokospalmen en mangobomen. Ze worden vaak overheerst door witte kerkjes met een bel bovenin de voorgevel, zoals je ook op het Portugese platteland ziet.

Grotere plaatsen hebben minikathedralen met trappen naar bordessen en de onvermijdelijke kunstsrots van Lourdes op het voorplein, met beelden van de heilige Maria en het meisje Bernadette aan wie zij verschenen zou zijn.

De meeste winkeltjes die we passeren zijn nog dicht, maar het ochtendverkeer is op gang gekomen met heel veel motoren en scooters. Schoolkinderen in uniform met rugtassen lopen naar school, op weg naar hun toekomst. De jongens in korte broek, de meisjes in rokken tot ver over de knie en het lange, glanzende zwarte haar in vlechten. We rijden langs rijstvelden, omzoomd door kokospalmen. Een tropisch landschap dat me doet denken aan Indonesië. Heuvels van rode aarde, begroeid met cashew bomen.

De zon begint net boven de huizen uit te komen als we het plaatsje Mapusa (uitspraak Mapsa) binnenrijden en stoppen tussen de taxistandplaats en de markt die nog gesloten is. Een luidruchtige drom chauffeurs, de riksja- en taxiwallahs, dringen bijna de bus binnen en vragen luid waar iedereen naar toe moet.

Elsja, nog moe van te weinig slaap, schudt haar krullen los en klimt na mij uit het bovenbed. Samen met andere passagiers vechten we ons een weg naar buiten, door de groep opdringerige vervoerders. We negeren ze en lopen met onze reistassen naar een theestalletje en bestellen twee glazen chai. Die tactiek hebben we geleerd.

Geamuseerd kijken we toe hoe medepassagiers bijna ontvoerd worden naar

taxi of motorriksja. Tegen de tijd dat onze chai op is, is ook de drukte voorbij en hebben we de vervoersprijzen geïnformeerd bij de chai wallah, de uitbater van het theestalletje. Met deze kennis kunnen we rustig onderhandelen over ons eigen vervoer.

Het zwartgele taxibusje rijdt ons het stadje uit over een steeds drukker weg, waarlangs de winkeltjes nu open zijn voor de eerste klanten. We passeren dorpjes in het groen, stadjes met markten en kerken, beboste heuvels en natte rijstvelden die de lichtblauwe ochtendlucht weerspiegelen.

Helaas komen we ook langs een uitgebreid veld dat omringd is met bosjes, die niet kunnen verbergen dat daarachter enorme vuilnisbelten liggen, waarboven zwermen kraaien vliegen. De stank van verrotting waait even door de autoramen.

Goa heeft geen vuilnis ophaalsysteem. Iedereen verbrandt zijn eigen vuil of gooit het op plaatsen zoals deze.

Gelukkig rijden we weer snel langs lieflijke dorpjes tussen weelderig tropisch groen.

Mijn gedachten gaan terug naar de eerste keer dat ik naar Goa kwam. Het was in 1978, dus ruim drie decennia geleden, toen een reis naar India nog iets uitzonderlijks was.

Ik was op een wereldreis, die was begonnen op Samoa, een eiland in Polynesië, waar ik voor de V.N. als adviseur bij de radio had gewerkt. Hoppend over diverse eilandengroepen in de Stille Oceaan, was ik via Australië, Indonesië en Sri Lanka naar Zuid India gekomen. Onderweg had ik gehoord over het hippieparadijs Goa en ik was benieuwd.

In een gammele bus met open ramen, waar net zoveel stof als wind doorheen woei, kwam ik aan in het Goaanse vissersdorpje Anjuna. Zodra ik uitstapte werd ik belaagd door jongetjes die een kamer te huur aanboden, zodat ik met hun hulp al snel een plekje vond met uitzicht op de schitterend blauwe zee. De jongetjes vertelden me dat er een bijzondere markt was: de hippiemarkt. Dat wilde ik zien. Ik zette mijn reistas op het bed, sloot de kamer af met mijn eigen hangslot en liep er heen langs de rotsige kust met kleine witte zandstrandjes.

De markt vond plaats tussen de palmbomen van een kokosplantage. Alle koopwaar was op de grond uitgestald. De kopers waren voornamelijk de wat

rijkere Indiërs uit Maharashtra, de aangrenzende Indiase staat. De verkopers waren jonge westerlingen in diverse stadia van verval. In die tijd waren goede westerse artikelen als echte spijkerbroeken, goede jacks, elektronica, zakmessen, slaapzakken, rugzakken en dergelijke, moeilijk te krijgen in India. Vooral originele Levi jeans waren erg in trek. Voor de Indiërs waren die een statussymbool.

Ik zag westerse meisjes, maar vooral jongens, die stuk voor stuk hun persoonlijke spullen verkochten om zo lang mogelijk in India te kunnen blijven. Bijna allen hadden lang haar en er waren veel

baarden. De meesten zagen er nog redelijk gezond uit, maar er waren ook broodmagere types met warrige haardossen en holle ogen, slechts gekleed in een lungi, de Indiase sarong. Zo te zien waren zij al jaren in India en hadden ze hun spullen al lang verpatst. Om wat geld te kunnen maken verkochten ze zelfgemaakte cake of bakten een pannenkoek in een oude pan boven een houtvuurtje tussen drie stenen. Klaar terwijl u wacht.

Ik bekeek deze hippies met belangstelling. Zij waren uit het systeem gestapt en naar het oosten gereisd. Als trekvogels die een innerlijke roep volgen. Of gewoon voor het avontuur en de uitdaging van het onbekende. Wat zochten ze, wat hoopten ze te vinden? Waren zij de voortrekkers van een nieuw soort pioniers? Het moest toch enige moed vereisen om huis en haard en andere zekerheden achter te laten, op weg naar het ongewisse.

Uit een gevoel van medeleven kocht ik bij een broodmagere jonge man in een gele lungi en een paar kettingen om zijn hals, een dikke plak chocoladecake die er lekker uit zag en die ik langzaam oppeuzelde terwijl ik, net als de Indiërs, langs de uitgestalde kleren en reisspullen liep en luisterde naar het loven en bieden in half Engels en half Hindi.

De chocoladecake smaakte tot mijn verrassing erg goed en na een rondje markt liep ik terug naar dezelfde magere jongen voor nog een plak.

De jongen keek mij aandachtig aan met een geamuseerde vonk in zijn ogen en weigerde mij nog een stuk cake te verkopen. Dat begreep ik niet en lichtelijk geïrriteerd slenterde ik verder, weg van de markt, tussen de kokospalmen door, naar de zee.

Al lopend voelde ik een merkwaardige sensatie. Het was alsof ik steeds lichter werd en een blij gevoel doorstroomde me. Alle kleuren om me heen

werden helderder en de contouren van de natuur scherper. De bladeren van de kokospalmen waren een briljant groen tegen een spetterend blauwe lucht. De bladeren wuifden en wenkten naar me met een lieflijke gratie. Het aanvankelijk dorre gele gras onder mijn voeten leek wel van goud. De zee die ik tussen de palmen door zag, schitterde me toe. Het schuim op de golfjes vormde belletjes die naar de hemel stegen.

Ik zweefde langzaam naar de zee toe, over een strand van diamanten en edelstenen. De zwarte stukken rots in de branding blikkerden in het zonlicht alsof ze met zilver bedekt waren. De wereld was prachtig, heerlijk, vol geluk en oneindig, oneindig, oneindig.

Ik heb geen idee hoe lang ik vol verwondering in het zand gezeten heb. Het was alsof tijd voor mij niet bestond. Ik was in het permanent eeuwige. Soms verscheen in mijn blikveld een glimlachend gezicht en dan was er weer de overdonderend schitterende natuur en het gevoel van diep geluk. Slechts heel langzaam begon de omgeving weer zijn normale vormen en kleuren terug te krijgen.

Het duurde enige tijd voordat ik het gevoel had dat ik veilig geland was na deze onverwachte trip. Ik begreep nu waarom die jongen mij geen tweede chocolade plak wilde verkopen. Hij kende zijn waar en had gezien dat ik nog nooit van space-cake had gehoord. Achteraf was ik blij met zijn gevoel van verantwoordelijkheid, door mij een tweede plak te weigeren, wat hem dus geld kostte.

Ik stond voorzichtig op en liep langzaam verder over het zand langs de zee.

Het strand eindigde in een hoge zwarte rotspartij. Tegen de rotsen en ver genoeg op het strand om bij hoog tij droog te blijven, was een primitief hutje, gebouwd van bamboe en bladeren. De ingang was versierd met snoeren van schelpen. Naast het hutje was een vuurplaats van stenen, waarnaast enige zwartgeblakerde pannetjes. Eetgerei hing aan een boomtak die in de grond was gestoken. Aan die tak hing ook een mandje met groenten en fruit. In de hut zag ik een paar slaapmatten liggen. Over een gespannen touw hingen enige verschoten en verstellde kleren.

Voor de hut zaten twee jonge mannen op matjes. Ze hadden lang haar tot

ver over de schouder en baarden en waren slechts gekleed in lungi's. De een was bezig om met zijn zakmes van een stuk bamboe een fluit te snijden. Half afgemaakte fluiten lagen naast hem. De andere jongen zat te lezen in een verfromfaaid en beduimeld boek. Later

zag ik dat het een Engelse vertaling was van de Upanishads, een van de oudste heilige hindu geschriften.

Deze hippies zagen er heel anders uit dan de meeste jonge mensen die ik op de markt had gezien. Deze jongens waren ook mager, maar tanig, gebruind en gezond. Ze keken helder uit hun ogen en glimlachten uitnodigend toen ik op ze af liep om een praatje te maken. De fluitenmaker bleek een Amerikaan en heette Eric. Een naamgenoot, stelden we vast. De man met het boek kwam uit Ierland en stelde zich voor als Danny.

Ik vroeg hoe ze hier terecht gekomen waren en ze bleken een interessante tijd achter de rug te hebben.

Eric en Danny hadden elkaar in India ontmoet en het klikte meteen omdat ze dezelfde interesse hadden. Een zoektocht naar wijsheid.

Ze waren op mystieke en heilige plaatsen geweest, zoals Varanasi aan de heilige Ganges, de beroemdste pelgrimsplaats voor hindoes.

Ze hadden Bodh Gaya bezocht waar de Boeddha Verlichting vond onder de Bodhi boom. Een kleinkind van die boom staat nog steeds op dezelfde plek en elke winter komen daar vele honderden boeddhistische monniken naar toe vanuit de hele wereld. De jongens hadden gemediteerd in de grotten van Hampi aan een magische rivier. Ook een pelgrimsplaats.

Eric en Danny hadden ashrams bezocht en wijze mannen ontmoet. Ze hadden cursussen gevolgd in meditatie en yoga. Meer dan een jaar waren ze al in India en voorlopig waren ze neergestreken op dit strand en hadden er hun hut gebouwd. Hier brachten ze het geleerde in praktijk en bestudeerden de Upanishads, de Ramayana en de Bhagavat Gita. Ze verdienden geld met de verkoop van fluiten en pannenkoeken, op de markt en aan voorbijgangers. Ze voelden zich gelukkig met dit leven en hadden helemaal geen behoefte om terug te gaan naar het westen. Deze jongens waren niet de weg of zichzelf kwijt geraakt, zoals sommigen die ik op de markt had gezien. Ze waren bewust op zoek gegaan naar wat het oosten hen aan wijsheid had te bieden.

Ik was onder de indruk van hun verhaal en het zette me aan het denken. Ik was opgevoed naar de standaardnormen van mijn cultuur: studeren, carrière maken, gezin stichten en afronden met een goed pensioen. Dat was de maatschappelijke formule voor een gelukkig leven. En we willen allemaal gelukkig zijn. Maar dat die formule de enige was voor geluk had ik nooit geaccepteerd, het sprak mij niet aan, motiveerde me niet.

Deze jongens lieten me zien dat je kunt besluiten om je eigen weg door het leven te vinden en verder te kijken dan de gebaande paden.

Luid getoeter en een snelle zwenking van de taxi brengt me met een schok terug in de eenentwintigste eeuw. Op reis met Elsja. Onze chauffeur heeft zojuist op nonchalante wijze onze levens gered, nadat hij die op even nonchalante wijze in gevaar had gebracht, zoals regelmatig gebeurt in het Indiase verkeer. Elsja, die was weg gedoezeld, zit nu ook recht op.

Enige tijd volgen we oplettend de rijstijl van onze taxi, maar geven ons dan weer over aan het lot. Elsja zakt langzaam weg met haar hoofd tegen mijn schouder en ik ga verder met mijn herinneringen van ruim dertig jaar geleden.

Ik mijmer over het fenomeen hippies. De gevestigde orde zag hen toen voornamelijk als drop-outs. Voor sommigen klopte dat ook wel, maar niet voor allen. Velen zochten naar andere vormen van leven, werken en gelukkig zijn, omdat er onvrede was met wat de westerse maatschappij daarvoor bood.

Na de tweede wereldoorlog had Europa zich met vereende krachten, opgestroopte mouwen en hard werken hersteld in een fenomenale wederopbouw. De oude waarden van voor de oorlog waren nog steeds de norm: geld verdienen, sparen, trouwen, kinderen, kortom huisje-boompje-beestje en elke zondag naar de kerk.

Maar voor een nieuwe generatie, geboren na de oorlog, was dit niet het leven dat ze wilden leiden. Voor sommige jongeren althans. Er moest meer in het leven zijn dan het voorspelbare, uitglijnde pad van de wieg tot het graf om zekerheid te hebben. Het leven moest en dieper doel hebben met meer individuele vrijheid, manieren van leven, visies en inzichten, waarden en wijsheden. De antwoorden die de maatschappij en kerkelijke instituten gaven waren niet meer bevredigend.

Protestsongs van zangers als Bob Dylan, Donovan, Cat Stevens en John Lennon kwamen op, die de massale onvrede over de Vietnam oorlog en de beklemming van een burgerlijk bestaan tot uiting brachten. Woodstock vond plaats. Je hoorde slogans zoals: 'Make love, not war.' 'Flower power.' 'We are gonna change the world.' 'We are star dust, we are golden.'

Vragen kwamen boven als: Wie zijn wij? Waar gaan we naar toe? Wat is de essentie van het leven buiten het maatschappelijke?

Het zoeken naar antwoorden werd voor sommigen steeds dringender.

Kwamen de wijzen niet uit het oosten? Misschien dat daar de inzichten lagen. De trektocht van de zoekers naar het oosten begon. Magic bussen vertrokken van Londen en Amsterdam naar Afghanistan en India met op de zijkant teksten als: Bombay or bust. De Beatles ontdekten transcendentale meditatie en lieten zich inspireren door de uitvinder, Maharishi Mahesh Yogi, in diens ashram in Rishikesh, in de voetheuvels van de Himalaya.

Sommige zoekers, eigenlijk ontdekkingsreizigers naar andere waarden, kwamen terecht op de stranden van Goa met

verschillende ervaringen. Er waren er die, vooral in Afghanistan, de marihuana en hashish ontdekten en meenden met deze geestverruimende middelen nieuwe innerlijke waarden te ontdekken. In die tijd waren de boeken van Carlos Castaneda erg populair. Had diens sjamanenleraar, Don Juan, niet pyote gebruikt, de hallucinerende cactusvrucht, om Castaneda te laten ervaren dat er andere realiteiten zijn? En adepten van de hindoeïed Shiva rookten ook chillums met hashish. In Amerika had Timothy Leary vanuit een soortgelijke visie geëxperimenteerd met LSD.

Er bestond toen nog geen wereldwijde kennis en gebruik van drugs, het was allemaal nieuw en spannend.

Op de hippiemarkt in Anjuna kreeg ik de indruk dat sommige zoekers niet veel verder kwamen dan te zwalken van de ene hallucinerende trip naar de andere: gelukkig als ze stoned waren, miserabel als de trip voorbij was.

Eric en Danny, die ook wel hielden van een joint of chillum op zijn tijd, waren toch niet blijven steken in deze dope-trip. Zij waren werkelijk op zoek gegaan naar andere levensvisies, waarheden en wijsheden. Zij waren bereid om te experimenteren met meditatie en yoga, zaken die in die tijd vaak als zweverig werden gezien. Ze wilden leren en ervaren. Vooral ervaren, want

ervaren is pas echt weten. Dat is iets anders dan boekenkennis.

Ik begreep de zoektocht van de hippies en voelde een innerlijke connectie met hen. Het streven naar een goede maatschappelijke loopbaan met geld en status had mij nooit erg aangesproken. Ik begreep niet zo goed waarom het voor mijn vrienden zo belangrijk was wat voor merk brommer ze hadden en, later, welk type auto. Onderling konden ze daarover pochen. Voor mij waren het niet meer dan vervoersmiddelen. Die hele competitiestrijd over bezit en status en later het voortdurend opbouwen van

‘zekerheid voor de toekomst’, zei me niets. Iets in mij rebelleerde tegen die opgelegde waarden, deze tredmolen. Ik voelde me een buitenstaander. Ik was een rebel tegen de gevestigde orde, maar ik had niets om voor te rebeleren. Een ‘rebel without a cause’.

De herinnering komt bij mij boven dat ik voor een document bij de burgerlijke stand op het stadhuis moest zijn. Achter de lange balie zag ik rijen buro's, waarop schrijfmachines en stapels papieren. Achter de buro's zaten mannen en vrouwen die daar de hele dag mee bezig waren. Jaren achtereen. Een gevoel van afgrijzen bekreep mij toen en de gedachte drong zich op: zo wil ik nooit leven!

Elsja stoot me aan en ik ben terug in het hier en nu, in een taxi in Goa. Ze wijst naar buiten en ik zie tussen de heuvels en palmen door, het witte strand en de diepblauwe zee. We naderen ons doel, het vissersdorpje Shantipur, waar ik al jaren regelmatig kom.

Ik ontmoet Bhagwan Shree Rajneesh

Shantipur is, in het begin van de 21ste eeuw, waarschijnlijk een van de laatste plekken in Goa, waar nog iets van de oude hippiesfeer is te proeven, hoewel ook hier het commercieel toerisme zichtbaar en voelbaar wordt. Maar het is veel kleinschaliger dan elders in Goa. In Shantipur zijn geen grote hotels met zwembaden en luxe bars, disco's of chique modewinkels. Hier heeft de lokale bevolking kleine guest houses gebouwd en verhuurt kamers. De meeste restaurantjes zijn opgetrokken uit bamboe, vaak op het strand en ze worden na elk seizoen weer afgebroken.

Er verblijven hier veel jonge rugzakreizigers en er heeft zich een alternatieve subcultuur ontwikkeld met yoga, meditatie, Tai Chi, Reiki, Shiatsu, satsangs, allerlei cursussen en retraites. Er lopen veel getalenteerde musici rond die 's avonds in de bamboe eettentjes spelen in ad hoc gevormde bandjes en waar later de 'magic hat' rond gaat voor een vrijwillige bijdrage. Ook zijn er oude hippies uit de kleurrijke 'flower power' dagen, met lange grijze haren, baarden en gegroefde gezichten.

Maar ook het nieuwe jonge volk ziet er rebels uit, met rastahaar, hanenkammen, tatoeages, piercings en fantasiekleiding, die doet denken aan sprookjes en de middeleeuwen. Mooie meisjes en jongens. We komen ze onderweg al tegen, op scooters, met fladderende haren en blijde gezichten.

Elsja en ik laten ons met de taxi afzetten bij Mama's restaurant. Deze stevige en moederlijke vrouw runt al vele jaren met haar familie een groot open restaurant met tuin. Mama is de drijvende kracht achter het familiebedrijf. Haar eethuis heeft ondermeer een lange, gezellige gemeenschappelijke tafel en er is de sfeer van een internationale herberg uit vroeger tijden. Voor nachtbrakers die lang uitslapen hangt er het bordje: 'Breakfast any time.'

Mama herkent ons en ze begroet ons hartelijk. We laden onze reistassen uit de taxi en bestellen ontbijt. Het is nog vroeg, maar de keuken is al open en de eerste klanten komen met slaperige hoofden aangewandeld voor hun eerste shot cafeïne.

Een fraaie verzameling mensen begint binnen te druppelen. Jonge gespierde

mannen met tatoeages op behaarde borsten en korte leren vesten. Feeërieke ranke meisjes met lange haren en luchtige losse kleding. Een jong stel, die ik in vorige jaren verliefd over het strand heb zien lopen, hebben nu een baby in een draagdoek. We zien baardige bleke mannen in lungi's. Een tanige witharige oude hippie. Een lange man met laarzen die kraaltjes heeft gevlochten in zijn baard en haren. Een jolig stel met opgeknoopt rastahaar. Een mooi meisje met geschoren schedel en geloken Boeddhaogen.

Veel mensen dragen brede leren gordels met tasjes, omdat de lungi's en populaire kleurrijke turkse broeken, met kruis rond de knieën, geen zakken hebben. En het staat stoer.

Niet iedereen ziet er zo fantasievol of exotisch uit. Gewone sport- en vakantiekleiding boven moderne kale koppen zie je ook. Het is vooral de vrijheid om je te kleden zoals je wilt en voelt, die mij aanspreekt.

Na ons ontbijt van koffie en tropische fruitsalade, pakken Elsja en ik onze reistassen en lopen over de smalle paadjes van het dorp, tussen heggen en erven van huisjes, naar de kamer die we al vaker huurden. Er scharrelen kippen over het pad en in de tuinen zien we een paar varkens op zoek naar eetbaar afval. Bij een kraan doet een vrouw op haar hurken de was in een teil. Dan komen we bij het grote huis van het gepensioneerd echtpaar Fernandez. Een naam uit de Portugese koloniale tijd, maar het zijn rasechte Goanen. In de winter verhuren ze kamers en wonen dan zelf in een paar achterkamers.

Mevrouw Fernandez, of Felicia voor stamgasten, verwelkomt ons met een brede glimlach, omdat we oude vertrouwde gasten zijn. Ze gaat ons voor naar onze grote koele kamer met balkon, eigen badkamer en een klein aanrecht met gaspit en enkele pannetjes. Deze matige luxe is voldoende voor ons, want van hier kunnen we genieten van het uitzicht op kokospalmen en de blauwe zee.

We zijn moe want we slapen maar weinig in de nachtbus. We nemen een douche en gaan dankbaar liggen op het brede bed dat niet hobbelt of slingerd, maar gewoon stil staat. Wat een comfort.

Voordat ik mijn ogen sluit, zie ik de kokospalmbladeren die door de open deur van het balkon mij ritselend een welkom wuiven.

Ik heb een gevoel van thuiskomen.

Er loopt veel muzikaal talent rond in Shantipur en verschillende musici ko-

men tegen zonsondergang naar het strand om gezamenlijk de zon te begeleiden terwijl die naar de horizon zakt. Het is een dagelijks ritueel. Er zijn avonden geweest met veel gitaren en violen, alle soorten fluiten en diverse percussie-instrumenten, van trommels tot rammelaars.

Elsja en ik hebben, na een lekkere lange siësta, onze spullen uitgepakt en de kamer een beetje ingericht. Waar we ook zijn, hebben we altijd een paar sarongs en mooie lappen bij ons om de kamer een eigen sfeer te geven. Dan lopen we bij een lage zon naar het strand waar de muziek speelt, voor onze favoriete strandtent Sunshine. Elsja heeft haar fluiten bij zich en ik mijn kleine reis-djembe. De klanken van 'Om mata Kali, Om mata Durga' komen ons al tegemoet.

De Zweed Lars zingt bij muziek van zijn gitaar. Hij geeft meestal de toon aan en komt hier net als wij al jaren. Rond hem zitten meer musici op het strand. Als Lars ons ziet legt hij zijn instrument neer en omhelst ons.

Lars speelt en zingt meestal spirituele liederen, over de natuur of gewijd aan hindoegoden en godinnen, zoals Krishna, Shiva, Durga en Kali.

De meeste songs zijn bekend bij de bezoekers van Shantipur, waarvan velen het alternatieve en spirituele pad bewandelen en al veel door India hebben gereisd.

Elsja en ik voegen ons met fluit en trom bij de anderen. Ik kijk daarbij langs de kring van mensen. Veel gezichten ken ik. Net als wij overwinteren ze regelmatig in India. Ik wissel glimlachjes en hoofdknikjes van herkenning uit. Het repertoire is ons bekend en we spelen meteen mee.

Naarmate de zon verder daalt en het koeler wordt, komen steeds meer mensen op de muziek af. Meisjes dansen in zwierige gewaden. Jongleurs goochelen met kristallen ballen en lenige acrobaten oefenen met fakkelstokken, vuurslingers en hoelahoepels. Anderen staan op hun handen of maken menselijke torens. Bij de steeds roder wordende ondergaande zon verworpen ze tot bewegende silhouetten tegen de avondhemel. Er wordt gezongen, gedanst, geklapt en gelachen. Allengs wordt het donkerder en na een opzwepend crescendo van de laatste song, stoppen we de muziek en gaat iedereen met zaklantaarns zijns weegs.

De volgende ochtend ben ik, zoals gewoonlijk, vroeg wakker, als het eerste daglicht door de open balkondeuren naar binnen komt. De zon is nog niet boven de heuvels van het achterland geklommen. Ik sta op, loop naar het

balkon en zie tussen de kokospalmen door de zee en het nog lege strand. Het is heerlijk fris en ik wil naar de zee. Elsja ligt nog te slapen. Ik kijk vertederd naar haar krullen die als een krans om haar hoofd op het kussen liggen. Haar adem is rustig en ze ziet er vredig uit. Zij is een avondmens, maar ik heb 's morgens al meteen de kriebels om in actie te komen. Ik leg een briefje neer en ga zachtjes weg.

Tien minuten later sta ik genietend op het strand.

De uitgestrekte zee, die van ochtendgrijs steeds blauwer wordt, naarmate de zon boven verre heuvels en nabije palmen uitstijgt, geeft mij altijd een enorm gevoel van vrijheid. De zee is een puur en ongerept stuk natuur waar ik me Een mee voel.

Er komt net een zwarte, houten vlerkprauw aan vanuit zee. Met de buitenboordmotor op volle kracht vaart de boot recht op het strand af. Aan boord zie ik vier visserlui die zich schrap zetten. In de branding wordt de buitenboordmotor omhoog geklapt en zodra de boeg het strand op komt springen de vissers overboord in het kniehoge water. Enige mannen, die op het strand stonden te wachten, lopen het water in. Met vereende krachten wordt de boot met de boeg naar zee gedraaid en het strand opgetrokken.

Onder de kielbalk worden steeds houten balken gelegd, die ingevet worden met oude smeerolie. Daarover glijdt de boot die steeds hoger het strand wordt opgetrokken en geduwd om bij vloed vrij te blijven van de zee. Ik sta een tijdje te kijken, krijg een gevoel van overbodigheid, dus duw ik mee. De visserlui grijnzen me toe en er is even een kameraadschappelijke verbondenheid.

Vrouwen met lege manden op het hoofd, komen aanlopen uit het dorp. Om hun bloemetjesjurken hebben ze oude lappen geknoopt als schort. Ze helpen de mannen met het uit de netten plukken van de vissen en gooien ze op lengte in verschillende manden. Vooral sardien en makreel. Maar in het net zitten ook krabben, enkele kreeften en garnalen, een baby haai en een king fish. Een zeeslang die in het net verstrikt raakte wordt op het strand gegooid. Hij leeft nog en kronkelt over het zand. Ik pak een stok en daarmee werp ik de slang terug in de branding. Nog net zie ik het dier op topsnelheid naar het diepe kronkelen.

Ik kijk in de manden en zie dat de visvangst niet groot is. Hoe lang hebben ze daarover gevisst met vier man? Maar zo denken de vissers daar misschien niet over. Vis is voedsel. Er is vis dus is er eten voor de familie.

Ik slenter verder over het brede witte strand. Op regelmatige afstanden zijn mannen bezig met het bouwen van bamboe eethuisjes, voor het opkomende toeristenseizoen. Zij zijn ingeloot, want er zijn een groot aantal uitbaters die een restaurantje zouden willen opzetten. Maar de plaatsen zijn beperkt, hoewel het er elk jaar meer zijn. Sommige strandtenten zijn al open omdat ze te voren zeker wisten dat ze ingeloot zouden worden. Voor die zekerheid hebben ze waarschijnlijk extra moeten betalen aan een ambtenaar.

Na enige tijd kom ik op een verlaten stuk strand. Leeg van activiteiten, maar vol puur natuur. Geen bouwen met bamboe, geen prauwen en visserlui, maar alleen de vroege zonnestralen over het zand en de zee. Twee kraaien vechten krassend over een visje dat ze gegapt hebben van de visserlui en hier naar toe gevlogen. Ik kijk over het blauwe water en de golven die uitlopen op het zand. Steeds nieuwe golven van steeds dezelfde zee. Ik overpeins de invloed die Goa op mijn leven heeft gehad. Althans de gebeurtenissen die hier hebben plaats gevonden. Een van de belangrijkste daarvan was een ontmoeting op die dag dat ik voor het eerst over de hippiemarkt van Anjuna liep.

Voordat ik deze keer naar India vertrok had een goede vriend mij gevraagd: 'Wat doe je eigenlijk al die maanden in India?'

Ik gaf als antwoord: 'Ik ontloop de winter, zie veel vrienden, geniet van de natuur, bezoek ashrams en spirituele plekken en ontmoet wijze mannen en vrouwen.' Hij dacht hier over na en zei toen: 'Je hebt zoveel meegemaakt, waarom ga je geen boek schrijven?'

Die uitspraak bleef bij mij hangen, alsof iets in mij op die suggestie had zitten wachten en ik besloot om in mijn bagage een dummyboek te doen, gekocht bij De Slegte. Mooi gebonden met blanco bladzijden. Aantrekkelijk om in te schrijven.

Ik heb het boek nu bij me en ik besluit om op dit stukje stille strand met schrijven te beginnen. Zittend in het zand noteer ik de herinneringen die mij gisteren in de taxi naar Shantipur overvielen. Dan schrijf ik verder over wat mij nog scherp voor de geest staat van de ontmoeting op de eerste dag in Goa, op de hippiemarkt, ruim dertig jaar geleden.

Na mijn bezoek aan de spirituele vrienden Eric en Danny in hun hut op het strand van Anjuna, slenterde ik terug naar de markt, waar het nu minder

druk was. De Indiase kopers begonnen te verdwijnen richting bushalte of naar hun scooter of motor op het parkeerterrein er naast. De hippies pakten hun spullen bij elkaar en verdwenen tussen de palmen.

Opeens hoorde ik gelach en gejoel uit westerse kelen, uit de richting van het parkeerterrein. Nieuwsgierig liep ik er heen. Rond een oud busje stond een jolig groepje jonge mensen, die lachend en duwend in de wagen stapten. Hun vrolijkheid werkte aanstekelijk en ik merkte dat ik moest glimlachen. Het viel me op dat de kleur van hun kleding in variaties rood en oranje waren en dat ze allemaal een ketting van houten kralen droegen, waaraan een portretje of zo hing. Kennelijk hoorden ze bij een groep of vereniging.

Ik liep naar hen toe en vroeg een meisje of ze leden van een of andere club waren. Ze keek me lachend aan en zei: 'We zijn bij een spirituele meester die in een ashram in Poona woont. Kom maar eens kijken.' Op mijn vraag hoe ik die plek zou kunnen vinden antwoordde ze: 'Elke riksja weet waar het is als je naar de ashram vraagt.' Ze glimlachte lief, draaide zich om en stapte als laatste in het busje, dat startte en wegreed. Een paar armen wuifden uit de open raampjes. Op de achterkant van het busje stond: Love, Life and Laughter.

Ik keek het busje na, terwijl het in een stofwolk om een hoek verdween. Iets in die mensen had mij geraakt. Een bepaald soort vrijheid en blijheid als van een andere dimensie, een andere planeet. Hun vrolijkheid bleef bij mij hangen en ik had graag meer van ze willen weten. Dat gevoel had ik de volgende dag nog.

Ik realiseerde me dat ik nog een week de tijd had voordat ik van Bombay naar Afrika zou vliegen om mijn wereldreis voort te zetten. Ik besloot om mijn gevoel te volgen en de nachtbus naar Poona te nemen, hoewel ik geen speciale interesse had in ashrams, goeroes of ander spiritueel gedoe. Ik was geen hippie op een zoektocht. Ik reisde omdat ik van reizen hield, het avontuur me aantrok en ik iets wilde proeven van andere landen en culturen.

Het zijn soms dit soort impulsieve besluiten die, achteraf gezien, van grote invloed blijken te zijn op de rest van je leven.

De nachtbus naar Poona had het opschrift: Super Luxe Touring Car. Een totaal loze belofte, zo bleek. Na een nacht schudden en hotsen op een harde stoel naast een kapot raam, waardoor ik bijna wegwoei, kwam ik 's morgens

totaal geradbraakt bij het treinstation van de stad aan. Poona was een grote industriestad in ontwikkeling en een garnizoensstad met verschillende kazernes. Het ligt op de Deccan hoogvlakte en is daarom koeler dan Bombay of Goa.

Het vroege ochtendverkeer waar ik in stapte was al totaal chaotisch. Overal getoeter en gerinkel, stevig gekruid met uitlaatgassen van auto's, motorriksja's en scooters. Een stinkende kakofonie na de rust en schone lucht van Goa. Met levensgevaar stak ik een drukke weg over naar een oud buurtje met hotelletjes en vond een kleine kamer die ik eigenlijk veel te duur vond. Na een lange siësta ging ik uitgerust en opgefrist op zoek naar de ashram van de rode mensen. Ik hield een motorriksja aan en zei het codewoord 'ashram'. De wallah knikte en ik stapte in.

We reden door de blauwe dampen en het lawaai van nog meer verkeerschaos, over brede wegen en bruggen en langs winkels, kantoren, hotels, huizen, kazernes en parken. Tot we aan de rand van de stad een rustige villawijk inschoten. Hier was de rust en schaduw van lommerrijke lanen met hoge bomen, langs grote ommuurde tuinen van schitterende landhuizen en villa's. Een soort Indiaas Wassenaar. Bij de poorten van sommige chique huizen stonden veiligheidsmensen in uniform.

Opeens reden we door een laan vol motorriksja's en westerse voetgangers in lange donkerrode gewaden, met kettingen om en veel haar. De riksja stopte bij een enorme poort met hoge houten deuren vol koperbeslag. Dit bleek de ingang te zijn van de ashram. Enigszins aarzelend liep ik naar binnen. Wat zou ik hier aantreffen?

Voor mij was een breed tuinpad met rood voetgangersverkeer. Meteen links zag ik een soort wachthuisje dat gebruikt werd als boekwinkeltje. Voor de ramen hingen postergrote portretten van de goeroe van de ashram. Een Indiër van in de veertig met een rond gezicht en lange zwarte baard. Hij was kaal op zijn schedel, maar de rest van zijn haar was ook lang en zwart en viel tot ver over zijn schouders.

Het meest opvallende in het gezicht waren echter zijn enorm grote, bijna hypnotische, amandel-vormige ogen, die mij doordringend aankeken. Met enige moeite wendde ik me af. Links zag ik verderop een houten noodgebouwtje met kantoortjes en daarachter, half verscholen achter bomen, een grote ovale hal waarboven een enorm veelkleurig baldakijn, zoals wel op

grote Indiase feesten en bruiloften wordt gebruikt. Zoals ik later hoorde was dit de meditatiehal waar de leraar tot zijn volgelingen sprak.

Rechts van mij was een weelderige tuin met hoge schaduwgevende bomen. In het midden zag ik een fontein die droog stond. Mensen in lange bordeauxrode jurken, mannen en vrouwen, wandelden rond of zaten ineengestrengeld op bankjes. Sommigen voerden een dansje uit met vertraagde bewegingen. Achter de tuin lag een grote villa die, zo te zien, ook als kantoor werd gebruikt. En wat was daar aan het verre eind van het pad? Ik knipperde ongelovig met mijn ogen, want daar zag ik een rijtje open douchehokjes. In twee stonden bevallige meisjes, slechts gekleed in stromend water. In een derde stond een baardman zich in te zepen. Voorlangs de hokjes liep het voetpad, maar geen van de wandelaars nam speciale notitie van het drielal onder de douches. Bloot was kennelijk geen probleem in deze ashram.

Later hoorde ik dat in therapiegroepen en bij trainingen vaak de kleren werden uitgetrokken, zodat men zich volledig kon bloot geven en na enige dagen begon me op te vallen dat diverse mensen geen ondergoed droegen onder hun lange pijen. Dat was vooral zichtbaar bij mannen, die niet gewend waren te zitten met een jurk en ook geen jarenlange meisjestraining achter de rug hadden van: knieën bij elkaar houden. Enkele meisjes deden eveneens alsof ze die training niet hadden gehad.

Zodra ik door de poort van de ashram was gestapt had ik het gevoel alsof ik in een andere wereld terecht was gekomen. Dit was India niet meer, dit was een andere planeet, met blijde mensen, in rood of bloot. Ik was de enige die niet in het rood liep, maar niemand lette daar op. Misschien was ik wel onzichtbaar geworden. Als in een droom bewoog ik me langzaam naar de tuin.

Daar was onder de bomen een kleine snackbar met wat tafeltjes en stoeltjes. Ik haalde een chai en ging aan een leeg tafeltje zitten. Aan het tafeltje er naast zat een man die ik aansprak om wat vragen te stellen, maar hij keek me alleen maar enigszins afwezig aan en hield zijn mond. Voordat ik mij hierover kon verbazen of ergeren zag ik een button op zijn pij met de woorden: In silence. Ik knikte zwijgend, alsof ik ook niet mocht praten.

Van een ander tafeltje had een meisje dit glimlachend aangezien en ze kwam bij me zitten. Als enige die niet in het rood liep, was het duidelijk dat ik nieuw was. Ze stelde zich voor als Priya en zei dat ze uit Duitsland kwam.

Deze naam had ze van de leraar gekregen. Die heette Bhagwan Shree Rajneesh. Voor mij een vreemde en moeilijk te onthouden naam, dus noemde ik hem in gedachten 'de Meester'. Een woord dat voor mij in de loop der jaren steeds meer diepgang kreeg.

Zijn volgelingen noemde hij sannyasins. Dat is de traditionele Indiase naam voor mensen die huis en haard verlaten hebben om het spirituele pad te bewandelen. Volgens die traditie werd je niet zomaar een sannyasin, maar moest je eerst proeven van bekwaamheid afleggen en geloften doen.

Bij de Meester hoefde je het alleen maar aan te vragen. Je kreeg dan van hem een initiatie en een nieuwe naam. Wel werd verwacht dat je vanaf dat moment permanent in rode kleren zou lopen met een mala of gebedsketting om van houten kralen met zijn portret er aan. Hier in de ashram leek me dat geen probleem, maar liepen sannyasins met een baan in het westen ook in het rood met een mala om? Volgens Priya wel.

Zoals Priya het uitlegde leek zo'n initiatie een fluitje van een cent, maar naarmate ik daar later dieper over nadacht, was het toch een enorme stap om te nemen. Vooral als je in een maatschappij leeft die onkundig is van deze Indiase traditie. Ik ben dan ook wel mensen tegengekomen die enthousiast in Poona sannyasin werden, maar dit, terug in Europa, niet konden volhouden.

Priya vertelde me dat de leraar elke ochtend een lezing gaf in de grote meditatiehal, maar deze maand alleen in Hindi. Volgende maand was het weer in het Engels. In de middag kon je in de grote meditatiehal wel luisteren naar een opname van een Engelse lezing. Ik trof het want dat kon elk moment beginnen.

Ik bedankte haar en haastte me naar de grote hal.

De meditatiehal bleek groter dan ik had ingeschat. Er konden zeker een paar honderd man in. Wel zittend op een cementen vloer, die glimmend gepolijst leek van het vele gebruik en regelmatig dweilen.

Het kleurrijke katoenen dak werd opgehouden door houten palen.

Aan een lange kant van de ovale vloer was een eenvoudig podium met een wit schot als achtergrond. Er waren al een vijftigtal sannyasins. Sommigen zaten tegen de houten palen die het baldakijndak omhoog hielden. Anderen lagen languit op het koele cement, want het was een hete dag. Ik koos een paal uit als ruggeleuning en wachtte af.

Toen hoorde ik de stem van Bhagwan Shree Rajneesh over de geluidsinstallatie. Voor het eerst. Een warme stem die langzaam en duidelijk sprak, met veel pauzes tussen de mooi geformuleerde zinnen. Ik moest wel wennen aan zijn Indiase accent. Maar dat duurde niet lang; ik merkte dat de stem ook iets hypnotisch had. Gedragen, met stiltes tussen de woorden. Stiltes die zich niet vulden, maar leeg bleven.

Ik weet niet meer waarover hij toen sprak.

Na de lezing bleef ik enige tijd in de tuin zitten. De stem van de Meester klonk nog na in mijn hoofd. Meer nog dan de woorden zelf. Ondertussen keek ik naar het rode volkje om mij heen. Ik voelde me aangetrokken tot deze mensen en hun energie. Het voelde goed daar in die ashram. Relaxed en veilig en tegelijkertijd vrolijk en opgewekt. De sannyasins leefden een totaal ander soort leven dan ik gewend was, geïnspireerd door hun leraar.

De korte tijd dat ik in Poona was ging ik elke dag naar de ashram die mij bleef aantrekken als een magneet. Van de stad zelf zag ik verder niets.

Het was 21 maart en mijn laatste dag in de ashram, toen iemand me vertelde dat het een speciale dag was, namelijk de dag waarop Bhagwan Shree Rajneesh jaren geleden Verlicht werd. Wat Verlichting precies was wist ik niet en kon me niet goed worden uitgelegd. Die avond zou er een viering zijn in de meditatiehal. De Meester zou ook komen. Ik was welkom, maar ik moest er wel voor zorgen dat ik schoon en geurloos was, want de leraar had last van asthma en was overgevoelig voor luchtjes. Ik besloot die avond naar het feest te gaan om de Meester in levende lijve te zien, want tot dusver had ik alleen zijn stem op bandjes gehoord. Behalve voor zijn lezingen in Hindi in de ochtend scheen hij nooit uit zijn huis te komen en ik was nog niet voldoende gemotiveerd geweest om 's morgens heel vroeg met de riksja naar de ashram te gaan om hem te zien spreken.

De viering leek al begonnen toen ik die avond de ashram binnenliep. Mooie ritmische muziek klonk uit de richting van de meditatiehal. Ik voegde me bij de rij in het rood geklede jonge mensen die er naar toe gingen. Voordat iedereen de hal in mocht, moesten we tussen twee vrouwen met gevoelige neuzen door lopen. We werden allemaal beroken en besnuffeld op zeep-, parfum- en andere luchtjes. Gelukkig werd ik voldoende geurloos bevonden.

Een meisje nam me bij de hand en begeleidde me naar de hal. Ik mocht aan de rand van de grote ovale vloer staan. Recht tegenover me, aan de overkant van de zaal, was het podium. Daar tussen zat een rode zee van sannyasins op de grond. Aan de zijkant was de groep musici die de mooie muziek maakte. Links en rechts van mij, aan de rand van de vloer, stonden sannyasins te wiegen en te dansen op de muziek.

Ik was de enige die niet in het rood was en voelde me een opvallend buitenbeentje. De muziek speelde door. Soms werd een lied ingezet waarin de Meester werd bezongen uit meer dan honderd kelen. Het was indringend en ontroerend op een vrolijke, blijde manier. Op het podium stond een comfortabele leunstoel.

Opeens voelde ik in de hal een groeiende spanning van verwachting. Vanuit de ashram naderde langzaam een witte auto die om de hal reed en achter het podium uit het zicht verdween. Het ritme van de muziek werd opgevoerd, sannyasins zongen uit volle borst, een golf van extase ging door de hal en daar kwam de Meester tevoorschijn van achter het witte schot. Hij schreed heel langzaam voort, de handen met de palmen tegen elkaar voor de borst in de Indiase traditionele namaste groet.

Voor de eerste keer zag ik Bhagwan Shree Rajneesh in levende lijve. Hij droeg een lang wit gewaad, waartegen zijn zwarte baard en lange haren afstaken. Hij had geen hoofddeksel op en ik zag dat hij van boven kaal was. Zijn ronde gezicht glimlachte breed en ik meende een humoristische vonk in zijn grote bruine ogen te zien.

De zee van rode sannyasins zong en joelde en juichte hun leermeester toe. Liefde voor hem golfde door de hal.

De Meester schreed langzaam naar de stoel, bleef er voor staan en draaide met handen in namaste langzaam rond van links naar rechts, daarbij iedereen groetend. Hierna ging hij rustig zitten, legde zijn armen op de stoelleuningen en zijn ene been over de ander en sloot zijn ogen. De muziek stopte. Wij, aan de rand van de vloer, gingen geruisloos zitten. Het werd doodstil. Geen kuchje of hoestje of schuivende voet werd gehoord. Iedereen sloot de ogen. Alleen de vogels in de bomen en struiken rond de hal waren te horen. Het was alsof elk van ons alleen met de Meester mediteerde. Vrede daalde voelbaar op ons neer.

Na enige tijd – een kwartier? drie kwartier? – begon de muziek zachtjes te

spelen. Het subtiële geluid van een bamboefluit mengde zich met dat van de vogels en langzaam opende ik mijn ogen om te zien dat we met een paar honderd mensen in de hal zaten. De muziek zwol aan, meer instrumenten, meer ritme. Mensen naast mij stonden op en swingden mee. Ik stond ook op om, over de zittende sannyasins heen, naar deze man te kijken die zoveel jonge westerlingen kon inspireren en zelfs in extase brengen. Hij zat perfect stil in zijn stoel en alleen zijn rechterhand bewoog zo nu en dan op de armleuning.

Ik merkte op dat hij daarmee heel subtiel aangaf of de muziek moest aanzwellen of rustiger worden. Ik bewoog zachtjes mee, terwijl allerlei gevoelens en gedachten door me heen gingen.

Het moment dat de Meester op het podium verscheen was ik verrast door de kracht die hij uitstraalde. Voelbaar en totaal onverwacht. De gedachte die bij mij op kwam was meer een journalistieke: deze man is belangrijk voor de hele wereld en zal een geweldige invloed hebben. Hij is een historische figuur. Het feit dat ik hem hier in levende lijve zie, is al een gebeurtenis waarover ik later mijn kleinkinderen zal kunnen vertellen. Men zal mij benijden omdat ik tot de mensen behoor die hem zelf hebben ontmoet, ook al zie ik hem na vandaag nooit meer.

Dat waren mijn rationele gedachten.

Gevoelsmatig stormde het in mij. Het was of mijn hart open sprong. Een golf van ongekende warmte spoelde door mij heen. Het verwarde mij. Ik was totaal overdonderd door zijn aanwezigheid en bleef naar hem kijken om elke seconde dat ik hem zag, zo bewust mogelijk te beleven.

Iets, diep in mij, herkende iets in de Meester. Wat dat was begreep ik pas jaren later.

De muziek, subtiel gedirigeerd door de man op het podium, varieerde van rustig en meditatief tot opzweepend en ritmisch, waarbij de sannyasins zongen, dansten, joelden en lachten. Tot er tenslotte weer een stilte was na een muzikaal crescendo. De Meester stond langzaam op om afscheid te nemen. Weer groette hij iedereen langzaam met namaste, kijkend van links naar rechts en vervolgens schreed hij weg.

Ik merkte op dat de mensen in de hal zich naar de linkerkant begonnen te bewegen, waar Bhagwan kennelijk langs zou rijden. Tot mijn verbazing zag ik mezelf ook die kant op rennen, zelfs voordringen en mensen opzij

duwen, om vooraan te kunnen staan. Daar kwam de witte auto heel langzaam aanrijden. De Meester zat achterin, keek uit het raampje naar ons en wuifde.

Hij keek mij recht aan en er ging een schok door me heen. Het raakte me in het hart. Ik stond als aan de grond genageld en wist niet wat me overkwam. Om mij heen begonnen mensen de hal te verlaten, maar ik stond daar nog enige tijd en was totaal verbijsterd. In die ene blik van deze bijzondere mens ontstond een band tussen hem en mij die ik niet begreep. Een hartconnectie die mij onverwacht ontroerde en een ongelooflijk blij gevoel gaf.

Wat gebeurde er met me? Ik was toch die jongen die verstandig en nuchter in het leven stond? Langzaam en bedachtzaam liep ik de hal uit.

Langs het middenpad van de ashram stonden lange tafels op schragen met chai en limonade. Er waren schalen met allerlei soorten cake, taart en koekjes. Sannyasins bedienden sannyasins. Met een glas chai en een stuk kokoscake in de hand ging ik op een bankje in de tuin zitten. Ik was verbaasd over mezelf dat ik zo geraakt was. Niets voor mij, voor mijn rationele zelf. Wie was deze Bhagwan Shree Rajneesh? Wat was zijn magie? Wat had hij te vertellen? Wat was zijn boodschap? Ik begreep er niets van en wilde er meer over weten, over deze bijzondere man.

De volgende dag zou ik van Bombay naar Addis Abeba vliegen. Maar voordat ik naar Bombay vertrok, nam ik een riksja naar de ashram en stapte het boekwinkeltje bij de poort binnen. Aan het sannyasinmeisje dat er hielp, vroeg ik of er een boek was waarin de essentie stond van de leringen en visie van de Meester, want er lagen tientallen titels van hem voor me uitgestald. Ze wist niet of er zo'n boek bestond.

Een oudere sannyasin merkte dat en zei tegen mij: 'Zo'n boek is er niet. Zijn visie staat in alle boeken. Waarom zoek je niet wat boeken uit waarvan de omslag en de titel je bevalen? Dat stimuleert om ze te lezen.'

Ik volgde zijn raad op en koos een paar boeken uit die er aantrekkelijk uitzagen en niet te zwaar waren om als handbagage mee te nemen.

In het vliegtuig naar Afrika keek ik ze in en begon te lezen. Een wereld ging voor mij open. Het zou het begin zijn van een totale koersverandering in mijn leven.

Het vikingmeisje in Afrika

Een kraai vliegt rakelings langs mijn hoofd en verstoort mijn schrijven op het strand van Goa. Ik zit zo met mijn gedachten bij mijn eerste ontmoeting met Bhagwan Shree Rajneesh dat ik even moet doorschakelen naar de tegenwoordige tijd. Fast forward.

Op het strand is het inmiddels drukker geworden. Joggers joggen langs de zee. Soms met dopjes in de oren met een muziekje. Ze missen hierdoor de golfslag van de branding, het ruisen van de palmladeren en het opgewekte gekibbel van de kraaien. Ik sta op en realiseer me dat ik wel wat lang op het strand ben gebleven. Elsa zal al op zijn.

Als ik terugloop, zie ik dat de vissers bij de boten hun netten hebben leeggeplukt en dat de vrouwen vertrokken zijn met de manden vis. De mannen kijken hun netten na en vouwen ze terug in de boten, zodat ze weer gemakkelijk uitgevield kunnen worden. Als ze gaten of scheuren tegenkomen worden die meteen geboet.

Ik heb die houten vlerkprauwen eens goed bekeken en gezien dat ze nog net zo gemaakt worden als honderden jaren geleden. Ze zijn gebouwd zonder een enkele spijker of schroef en dat is boeiend om waar te nemen. Het zijn authentieke, ambachtelijk gemaakte kunstwerken. De basis is een uigeholde boomstam als een grote kano. Aan de zijanten zijn planken genaaid met kokostouw, de een boven de ander. Zo vormen ze de scheepshuid. Voor en achter komen de planken samen in een spitse sierlijk boeg en scherpe achterkant. Ook de doften of zitplanken zijn vastgenaaid en met houten pinnen vastgezet. Het hele schip, waar soms wel tien man in kunnen, is vervolgens geteerd voor waterdichtheid. Het zijn ranke boten en daarom hebben ze een vlerk om te voorkomen dat ze omslaan. Zeker bij het binnenhalen van zware, met vis gevulde netten.

Deze schepen hebben het karakter van tijdloosheid en de sfeer van de romantiek van mens en zee. Het oude hout ruikt naar teer en zilt.

Helaas worden deze mooie sierlijke vaartuigen steeds meer vervangen door brede fiberglasboten die, ondanks hun felle kleuren, lang niet zo elegant zijn.

De namen van de prauwen laten zien dat de mensen van Shantipur zowel christelijk als hindu zijn. Sommige boten heten Ave Maria, of Vailankanni, de lokale naam voor de heilige maagd. Op hun boeg is vaak een kruis geschilderd.

Andere boten heten Maha Laxmi, naar de grote hindugodin van voorspoed, of Sri Ganesh, de god met het olifantshoofd die geluk brengt.

Ik loop in versnelde pas terug over het strand. Hier en daar doen mensen yogaoefeningen. Sommigen zijn verbazend goed en lijken wel slangenmensen, die zichzelf in de knoop leggen. Ik passeer een cirkel van mannen en vrouwen die met een leraar oefeningen doen. Verderop is een groepje Tai Chi adepten die, in traag tempo en tegelijk, allemaal dezelfde passen en gebaren maken, alsof ze met touwtjes aan elkaar zitten. Een mooi gezicht. Andere mensen zitten in ochtendmeditatie, met het gezicht naar de zon of de zee.

Als ik verder loop, passeer ik een groep van zeker dertig jonge vrouwen met baby's. Er zijn ook hoogzwangere vrouwen bij. Ik hoor ze onderling Russisch praten. Dit doet me denken aan een verhaal dat recentelijk de ronde doet. De Russen hebben Goa ontdekt en zouden proberen om overal huizen en land te kopen. Voor een buitenlander is het evenwel onmogelijk om in India grond te bezitten.

Men denkt nu dat de Russen hun kindjes in India geboren laten worden, waardoor die recht hebben op de Indiase nationaliteit. Het zou dan mogelijk zijn om op naam van het kind grond te kopen. Een bizar verhaal en ik vraag me af of het waar is. Ik kijk naar de kleine peutertjes en vraag me geamuseerd af of sommigen mogelijk grootgrondbezitter zijn.

Ik nader de strandtent Sunshine, dat niet ver van ons appartementje ligt. Hier ontbijten we meestal. Het bamboe eethuisje is een van de eersten dat open is. Aan een van de tafeltjes zit Elsja, die vrolijk naar mij zwaait. Ze ziet er mooi uit met haar krullen en kleurige zomerkleren. Ze heeft vaak een bloem in het haar en doet aan yoga. Daarom is ze in betere vorm dan ik. Ze zegt dat ze heerlijk heeft uitgeslapen en lopen tutten in huis en nog maar net op het strand is.

We bestellen een tropisch vruchtensalade en koffie. Ik vertel Elsja over het groepje vrouwen met baby's en we bespreken de Russische golf die sinds kort over India spoelt.

India heeft meer van die toeristische golven gehad, weten wij uit jarenlange ervaring. We herinneren ons de Japanse invasie. Backpackers uit het land van de Rijzende Zon. Hippe vogels, vaak met onwerkelijk geblondeerde haren en kleine rugzakken. Stoere jongens en fragiele meisjes. Opeens verschenen in de eethuisjes aankondigingen in het Japans en ook de menu's waren voor de helft in karakters. Er kwamen sushi's op het menu en een gerecht van pap met rauwe eieren dat ik nooit geprobeerd heb.

Na de Japanners was er een kleinere golf Koreanen. Vergeleken met de Japanners leken ze provincialer, met open en vriendelijke gezichten. Enkelen van hen bleken minder schoon dan de Japanners. Althans in onze ervaring. Zo zaten we een keer in een guest house op de rotsheuvel, waar op het balkon van onze Koreaanse burens ingezouten vis hing te drogen die ze zelf met lijnen gevangen hadden. Het hele gebouw stonk naar vis. De uitbater deed er niets aan, dus verhuisden we naar een andere plek.

De volgende grote invasie kwam uit Israël. Jongens en meisjes die, na hun dienstplicht, de jaren zestig nog eens overdeden in India. Velen hadden oorlogssituaties meegemaakt en ze waren gewend om bij wegblokkades orders te blaffen met een uzi in de hand en ze behandelden de Indiërs net zo. Ze experimenteerden enthousiast met drugs en rookten de hele dag ganja. Slechts een klein percentage nam de oude ideeën over van Flower Power en Peace and Love en begon ervaringen op te doen met meditatie en yoga.

Aanplakborden en menu's verschenen nu in het Hebreeuws en opeens kon je humus, falafel en tabule salade bestellen. Maar er verschenen ook steeds meer bordjes in de restaurants met 'No Smoking'. Omdat veel Israëliëse jongens en meisjes niet lang zonder hun joints en chillums konden, was het rookverbod een middel om de brutale rakkers buiten de deur te houden.

Het gedrag van de jonge ex-soldaten en hun reputatie in India begon door te dringen tot Israël. Een veel moeilijker visabeleid voor India werd in overleg tussen de landen ingesteld. Op veel toeristische plaatsen verschenen Shabbath huizen, waar rabbi's de 'Bloem der Natie' weer op het rechte spoor moesten brengen. De Israëliëse golf nam af en de reizigers uit het beloofde land pasten zich veel beter aan en gaven geen problemen meer. Ze zijn weer welkom.

En nu dus de Russische golf. Met belangstelling zullen we volgen hoe die verloopt. De voorhoede bestond uit ruwe types die tot diep in de nacht veel

wodka dronken en uitbundig lawaai maakten. Dit jaar komen er ook middenstanders. Gezinnen die via borden in cyrillische schrift verleid worden tot Ayurvedische massages. Ook hebben we al menu's gezien in het Russisch, maar de spijkskaart is nog niet verder gekomen dan Russische salade en borsjtsoep.

Het is avond en na het zingen bij een prachtige bloedrode zonsondergang, besluiten Elsa en ik te gaan eten bij 'P and P'. Een romantisch tuinrestaurant met zitjes tussen exotische bloemen en planten onder hoge kokospalmen. Om te voorkomen dat je een kokosnoot op je hoofd krijgt, zijn er hoog tussen de palmen visnetten gespannen.

Er zit een verhaal achter dit restaurant van pionieren en doorzettingsvermogen. Uit het niets werd het opgezet door het Deense stel Peer en Petra. Vandaar de naam 'P and P'. Ze boeren nu goed, maar we hebben ze tien jaar geleden zien aankomen in Shantipur, zonder geld, maar met grote plannen. Ze waren toen in de dertig en hadden volkomen genoeg van het klimaat en alle regeltjes in Denemarken. Ze wilden proberen om hier en nieuw leven op te bouwen. Ze huurden een kamer in het dorp en kochten op de markt een kleine houtoven. Met de nodige ingrediënten ging Petra aan de slag met iets wat ze heel goed kon: appeltaarten bakken.

Lekkere appeltaarten, zoals grootmoeder ze bakte, waren in India nauwelijks te krijgen. Zeker niet in zo'n klein dorp als Shantipur.

De backpackers en andere reizigers, die soms al maanden in India rijst en curries gegeten hadden, keken dan ook verbaasd op toen een blonde man met een kistje achterop zijn fiets op het strand verscheen en vroeg of mensen zin hadden in home made apple pie.

Appeltaart? Hier? Hij had meteen ieders aandacht. De taart zag er zeer smakelijk uit, rook nog beter en een fors stuk was goed betaalbaar. Spoedig moest Peer terug om nog een taart op te halen.

Na enige tijd begon men op het strand uit te kijken naar de appeltaartenman. Sommige mensen hadden geen zin om te wachten en zochten Petra op, die op de kleine veranda voor hun kamer lustig voort bakte. Mensen bleven rondhangen, namen soms zelfs een matje of krukje mee en al gauw serveerde Petra ook chai uit een grote ketel op een tweede fornuisje. Ondertussen ging Peer door met de verkoop op het strand.

Winkeltjes in de buurt zagen dat het product goed liep en dat er vraag naar

was. Peer regelde dat hygiënisch verpakte stukken appeltaart op verschillende plekken in Shantipur te koop waren. Petra ging nu ook koekjes bakken die eveneens grif verkocht werden. Het werd een bedrijfje en de merknaam 'P and P', stond garant voor smaak en kwaliteit.

Maar Petra en Peer wilden meer.

In het dorp waren hier en daar tussen de huizen stukken kokostuin waar het afval uit de omgeving gestort werd en waar varkens in rond wroetten. Op een van die vuile miniplantages stond een verwaarloosd stenen gebouwtje. Het lukte Peer en Petra om dat stukje land voor een lange termijn te huren en als echte pioniers gingen ze meteen aan de slag.

Alle afval, steengruis, stortvuil en varkens werden verwijderd en de grond egaal gemaakt. Bloemen en struiken werden geplant en het gebouwtje veranderde in een keuken met kantoortje. In een hoek van de tuin kwam een klein podium voor musici. Behalve de romantische zitjes tussen bloemenstruiken, was er ook een lange herbergtafel voor de vele vrijgezellen, zowel mannen als vrouwen, die in Shantipur elk jaar overwinteren.

Het nieuwe restaurant 'P and P' liep meteen als een trein. Met slim beleid werd personeel aangetrokken van lokale families en opgeleid in bediening, keuken en bakkerij. Deze families en veel andere dorpsgenoten hadden dus belang bij het succes van het restaurant. Een belangrijk aspect.

Als Elsja en ik de tuin van 'P and P' binnen lopen ziet Petra ons meteen. Ze roept Peer en we begroeten elkaar hartelijk. Ze vertellen dat het toeristenseizoen wat traag loopt. Mogelijk vanwege de groeiende financiële crisis in Europa en misschien nog een nasleep van de bomaanslagen in Mumbai van een jaar geleden.

Peer en Petra hebben weinig interesse in het alternatieve en spirituele gebeuren in Shantipur. Vooral Peer vindt het flauwekul. Maar hij is er luchthartig over. Iedereen moet vooral doen wat hem gelukkig maakt. Ook heeft hij er geen bezwaar tegen er iets aan te verdienen. Bij de ingang van het restaurant is een groot mededelingenbord. Mensen die activiteiten als yoga of meditatie willen adverteren kunnen er een plaatsje op huren. Het hangt er vol kleurrijke mededelingen. Ondanks het feit dat Peer met grote letters boven het bord heeft geschreven: Bullshit Bulletin Board.

Het is weer op een vroege morgen dat ik alleen over het strand loop. Dit

is de routine die we meestal hebben in Shantipur. Ik sta vroeg op voor een lange strandwandeling en Elsja slaapt uit. Zij is een avondster en houdt van laat uitgaan. We zien elkaar weer voor ontbijt op het terrasje van Sunshine. Ik geniet van de koele ochtenden wanneer de natuur ontwaakt. Indiërs weten dat, zij zijn altijd vroeg op en nemen op het heetst van de dag een siësta. Ik houd van de zee en beschouw haar als mijn oudste vriendin. Ze is mooi en onberekenbaar. Onvoorspelbaar ook, maar in al haar vormen altijd boeiend. Van vlak en rimpelloos, met weerspiegelingen van de maan, tot woest en grijs met witte koppen op hoge golven en een branding die opspat tegen de rotsen.

Vanmorgen is de zee vlak, het is windstil en de lucht is ijl. De hemel en de zee zijn van een zelfde lichtblauw, waarin de horizon is weggefallen. In de verte zie ik vissersprauwen alsof ze zweven in het ijle lichte blauw.

Ik voel me vrij. De zee heeft dat effect op mij. Die grenzeloze natuurlijke ongereptheid. Gebouwen of wegen, treinen of auto's, of andere door mensen gemaakte dingen die de natuur permanent verstoren, zijn er niet. De vissersboten in de verte zijn impermanent, want zij zijn in beweging, zoals de zee en de vogels en laten slechts een kielzog achter dat onmiddellijk weer verdwijnt.

De wijzen zeggen dat waar de vier elementen aarde, water, lucht en vuur bij elkaar zijn, spirituele kracht sterk aanwezig is. Als mens hebben we die spirit van de natuur nodig om onszelf te zijn. Vooral als we verblijven in een omgeving van steen, glas, staal, beton en asfalt. Dan ontstaat er bij mij een groeiende innerlijke behoefte om het contact met de natuur te herstellen. Zodra we vakantie hebben gaan velen van ons dan ook naar bos, bergen, rivieren, meren of de zee.

Lopen langs de zee geeft mij een gevoel van licht, lucht en ruimte met de smaak van vrijheid, als een grondige innerlijke schoonmaak. Met name als ik over lange, brede, lege stranden wandel, waarvan het natte zand door zee en wind in grillige ribbels gekerfd zijn. Het is er leeg van mensen, maar vol van krabbetjes, zeesterren, schelpen, dreutelende vogeltjes. De lucht die ik inadem is puur en fris. Met mijn ogen volg ik de zwermen zwevende meeuwen en de pesterige kraaien. Ik voel de zwoele bries door mijn haren en de golfjes die naar het strand rollen, waar ik spetterend doorheen loop. Ik voel me één met dit alles.

Met mijn notitieboek ga ik in het zand zitten, met mijn rug tegen een oude prauw en schrijf verder aan mijn herinneringen na mijn onvergetelijke ontmoeting met Bhagwan Shree Rajneesh, toen hij nog nauwelijks bekend was.

Met enige boeken van deze spirituele leraar in mijn handbagage had ik de ashram in Poona verlaten en het vliegtuig genomen naar Afrika. Onderweg begon ik te lezen. Ik geloofde mijn ogen niet. Hier gaf iemand kritiek op de gevestigde orde van de westerse samenleving, een kritiek die ik zelf ook voelde, maar onmogelijk zo pakkend en bloemrijk zou kunnen weergeven. Hij legde uit dat wij bij de geboorte als het ware losse vormen zijn van talent, creativiteit en mogelijkheden, maar dat wij al meteen na de geboorte worden gekneet en op maat gesneden om te passen in de structuur van onze cultuur. De structuur van de gevestigde orde, om die orde nog meer te vestigen.

Er wordt niet zozeer gekeken naar wie we werkelijk zijn, zo zei Bhagwan, maar we worden volgepompt met kennis en regels om ons te leren hoe we moeten zijn. We verliezen daarbij onze oorspronkelijkheid. Als Bonsaiboompjes worden we bijgeknipt en getrimd om te groeien zoals het in de maatschappij past. Het was nu zaak, zo schreef de Meester, om ons oorspronkelijke zelf weer te vinden. Hiervoor had hij meditatie technieken ontworpen, speciaal voor de ongedurige westerse mens, gebaseerd op beweging, dans en stilte.

Daarnaast had hij cursussen in zijn ashram georganiseerd, waar bewustzijns-oefeningen gedaan werden, zodat men kon leren doorzien hoe men was geconditioneerd door de maatschappij.

De visie van deze leermeester paste bij de sentimenten van die tijd, wat ondermeer tot uiting kwam in de muziek van toen. De rockgroep Pink Floyd wees er op dat wij vierkant gemaakt werden als een baksteen om in de muur van de gevestigde orde te passen: *Like a Brick in the Wall*. En Cat Stevens zong: *From the moment I could talk I was told just to listen*. De Beatles werden geïnspireerd door Maharaji Mahesh Yogi en zijn Transcendente Meditatie. George Harrison betuigde zijn liefde voor Krishna in zijn song: *My Sweet Lord*.

Maar Bhagwan had niet alleen kritiek, hij bood ook een alternatief en dat

was verrassend. Hij wilde leefgemeenschappen opzetten, gestoeld op meditatie en bewustzijn, waarin mensen zich konden ontplooien zoals ze zijn. Een Nieuwe Mens zou daaruit ontstaan, in harmonie met zichzelf en de wereld.

Deze oproep sprak mij aan. Terwijl ik door Afrika reisde las ik zijn boeken steeds weer opnieuw en de uitnodiging om mee te doen aan dit experiment werd steeds aanlokkelijker. Hij was rebels en had dezelfde kritiek die ik van binnen voelde. Maar hij bood een alternatief om voor te rebelleren.

Via Ethiopië en Kenia reisde ik naar de Sudan, waar vrienden van me woonden die, net als ik, in het ontwikkelingswerk zaten. Hun huis stond in Omdurman, de tweeling van de hoofdstad Khartum. De steden zijn met elkaar verbonden via bruggen over de Blauwe en de Witte Nijl, die hier samenvloeien tot een rivier, die als de Nijl verder stroomt naar Egypte.

Khartum was als een woestijnstad die uit lang vervlogen tijden leek te zijn neergestreken in de twintigste eeuw. Over de stoffige, soms ongeplaveide wegen liepen kamelen en geiten, maar er reden ook luxe Landrovers en Mercedes limousines. De huizen met platte daken, de markten en de bazaars zagen er eeuwenoud uit, met daarnaast en in contrast, winkels met de modernste elektronica. Er waren toen geen burgeroorlogen in dat land en er was een gematigd regiem.

Mijn vrienden Piet en Janneke werkten al ruim een jaar in Sudan en woonden met hun kinderen als expats in een comfortabel koel huis met een grote, ommuurde, tuin. Zoals gebruikelijk hadden ze een wachter bij de poort. Een vriendelijke oude man in een lang gewaad en een tulband, met naast zich een oeroud geweer.

Het sociale leven van Piet en Janneke bestond uit wederzijdse bezoeken aan andere expats en ontmoetingen bij de zwembaden van de German Club, de American Club of de Soedan Club. Die laatste bleek gewoon Brits te zijn. Op brede schaduwrijke terrassen met bediening kon men daar uitblazen van het frustrerende werk in bloedhitte met corrupte systemen.

Een paar weken bleef ik bij mijn vrienden, werd tijdelijk gastlid van alle drie de sociale clubs en kon regelmatig hun Landrover lenen. Op een van mijn eerste avonden daar organiseerden Piet en Janneke een feestje thuis voor hun vrienden, zodat ik die zou leren kennen en zij mij. Daar ontmoette ik het Vikingmeisje.

Ze viel me al meteen op door haar lange lichtkoperkleurige haren, die tot ver over haar schouders vielen. Lenig als een panter bewoog ze zich door het gezelschap. Ze danste als een wervelwind, waarbij haar lange haar als een sluier om haar heen dwarrelde. Piet vertelde dat ze uit Noorwegen kwam en verpleegster was in een klein medisch team dat in een vluchtelingenkamp werkte, een paar kilometer buiten Khartum. Ze had, zo dacht hij, geen partner.

Terwijl Piet en Janneke mij aan hun diverse vrienden en collega's voorstelden, bleven mijn ogen de slanke gestalte met de losse rode manen volgen. Ze had iets dat mij fascineerde; een uitstraling van onbelemmerde levenslust. Ze leek ook bijzonder populair, vooral bij de aanwezige mannen en ik merkte op dat ik niet de enige was die haar soepele gang tussen de mensen door observeerde.

Tijdens het lopend buffet naderde ik, met bordje en glas in de hand, een groepje dat op de veranda zat, waarvan ze deel uitmaakte. Zoals op bijna alle ontmoetingen met expats, was de voertaal Engels. De meesten kenden elkaar en ik stelde me voor. Na enige tijd lukte het me om in gesprek te komen met het Vikingmeisje, zoals ik haar in gedachten noemde.

Ze heette Mariya en werkte met een arts en nog twee verpleegsters in een kinderkliniek die ze in een kamp voor vluchtelingen hadden opgezet, zo vertelde ze me. Ze gaf voorlichting aan ondervoede moeders met lege borsten, over het gebruik van de melkpoeder en babyvoeding die hun kliniek uitdeelde. Zoals bijvoorbeeld aanlengen met alleen gekookt water. Met een lokale verpleegster als tolk bezocht ze de kleine ronde hutjes, gemaakt van gebogen takken en een stuk plastic. Er was veel honger in het kamp, veel ellende, nauwelijks enige hygiëne, voortdurend weinig water en daardoor vanzelfsprekend veel ziektes. Mariya werkte voor een Noorse organisatie, zat aan het eind van een tweejarig contract en moest nu terug naar Noorwegen. Met pijn in het hart, omdat er nog zoveel te doen was, maar ze zou vervangen worden.

Ik vertelde over mijn ervaringen in ontwikkelingswerk en de wereldreis die ik nu maakte en die bijna ten einde was. Van hier wilde ik nog over land naar Egypte en dan door naar Europa. We hadden een levendige conversatie die mij volop gelegenheid gaf om in haar bijzondere lichtgroene ogen te kijken.

Ze was een leuke vlotte meid met pit en ik voelde me steeds meer tot haar aangetrokken. Dat leek wederzijds. We maakten een afspraak bij het zwembad van de Soedan Club de volgende dag. Een vrijdag, die in dat islamitisch land als een zondag was.

Het klikte goed tussen Mariya en mij. Terwijl zij haar werk afrondde en overdroeg aan een nieuwe verpleegster die vers en bleek uit het hoge noorden was aangekomen, zagen we elkaar steeds meer. Piet en Janneke volgden onze groeiende vriendschap geamuseerd en verzekerden me dat ik rustig wat langer bij hen in Khartum zou kunnen blijven. Met hun Landrover maakten Mariya en ik tochtjes langs de oever van de Nijl. Vaak over zanderige wegen die nauwelijks wegen waren. We reden door dorpjes van zandkleurige vierkante huisjes tussen groene akkertjes, die bevoeid werden vanuit de rivier, met grote waterwielen. Deze werden aangedreven door een ezel of een kameel die geblinddoekt eindeloze rondjes liep.

We zagen op het land boeren in lange witte djalabyes en geruite hoofddoeken, die met de hand een ploeg stuurden, getrokken door een kameel. Bij de huizen hurkten vrouwen in het zwart, met sluiers, die groenten sneden of een geit molken. Mooie kleine bruine kindertjes met enorme, donkere ogen, soms half naakt, renden roepend en lachend naar onze auto met opgeheven bedelende handjes. We stopten niet voor ze, omdat we dan bestormd zouden worden door alle dorpskinderen, maar gooiden soms een handvol snoepjes in papier naar buiten.

Mariya en ik ontmoetten elkaar regelmatig in de clubs en onze vriendschap verdiepte zich. Er was een groeiende wederzijdse aantrekkingskracht, waar we ons beiden bewust van waren, maar we hadden zoveel plezier samen, dat we bang leken om er een oppervlakkige vakantieaffaire van te maken. Deze vriendschap had een andere kwaliteit, was meer dan dat.

Op een weekend maakten we met een groep vrienden in vier Landrovers een tocht door de woestijn voor een picknick en overnachting bij een oase, onder de sterrenhemel.

We reden in konvooi, met kaart en kompas, want er waren geen wegen. Slechts een grote droge vlakte van zand met stenen, hier en daar licht glooiend, met verspreide doornbosjes. Prachtige weidse vergezichten van puur natuur onder een strakblauwe lucht. Het was heet en de warme lucht door de open raampjes gaf weinig koelte. We hadden allemaal onze eigen water-

fles bij ons.

Er stond een zijwind, die de stofwolken van onze Landrovers over de vlakke deed dwarrelen.

Onze navigatie bleek goed, want voordat de zon onderging vonden we volgens plan een kleine oase.

De oase was niet een blauw meertje tussen dadelpalmen, zoals je je die voorstelt, maar slechts een waterput, met enige bomen en struiken in de buurt. Bij de put, die meer dan tien meter diep was, lagen een touw en een waterzak van zwarte geitenhuid als emmer, zodat we gezicht en handen konden wassen, want na zes uur rijden door de woestijn zaten we onder het stof.

Naast de put waren enige lage houten troggen, wat betekende dat nomaden hier soms kwamen om hun geiten of kamelen te drinken.

We sprokkelde dorre takken en hadden voor de zekerheid zelf ook brandhout meegenomen. De zon ging bijna geel onder, want er was geen vervuiling in de gortdroge lucht. Tot op het laatste moment voelde de zon heet, maar zodra ze onder was werd het meteen koel. Zo is het woestijnklimaat: bloedhete dagen, gevolgd door koude nachten. Soms is het temperatuurverschil zo groot, dat opgewarmde stenen barsten in de nacht.

We staken het vuur aan en gebruikten na enige tijd de gloeiende houtskool daarvan voor de barbecue. Eten zat in de koelboxen, die koud werden gehouden met blikjes bevroren bier. Dus hadden we ook koud bier.

Na het eten zaten we rond het vuur in de steeds koeler wordende nacht en vertelden elkaar verhalen. Boeiende verhalen vaak, omdat wij allen in verschillende landen gewoond en gewerkt hadden. Boven ons was een kristalheldere nachtlucht met ontzettend veel meer sterren dan je in Europa kunt zien. De Melkweg was als een pad van kleine diamantjes in een enorm zwart veld met grote diamanten. Mariya en ik hadden de hele dag voorin in de Landrover gezeten die ik bestuurde en ik voelde dat ik haar eigenlijk altijd wel naast me wilde hebben. Zo nu en dan keek ik haar aan en dan straalden haar lichtgroene ogen mij toe. Wat een prachtige vrouw!

Bij het kampvuur zaten we naast elkaar onder mijn open geritste slaapzak als deken en had ik mijn arm om haar heen geslagen. Ze kroop tegen mij aan en legde haar hoofd op mijn schouder. Een warm gevoel doorstroomde me, terwijl we zo stil zaten te luisteren naar de verhalen van de anderen.

Langzaam werd het gesprek steeds slomer en men besloot om te gaan sla-

pen. De anderen kropen in hun slaapzak rond het vuur voor de warmte. Zonder iets te hebben afgesproken stonden Mariya en ik op en liepen met onze slaapzakken een eind bij de anderen vandaan, achter een grote doornstruik.

Toen was er geen houden meer aan.

Het vuur dat al dagenlang in ons gesmeuld had laaide hoog op. De aarde bevoog, de woestijn golfde, een hittegolf brak uit, de sterren draaiden om de poolster en de Melkweg kolkte over het nachtelijk zwerk. Kortom, het was fantastisch en wel zo goed dat we het nog eens, maar langzamer, overdeden. Weer tot rust gekomen lagen we ineengestrengeld te kijken naar de miljoenen sterren die weer stil stonden, zoals de tijd voor ons ook stil stond. We waren eeuwig en innig.